

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 januari 2010

WETSVOORSTEL

**tot opheffing van artikel 41
van het Burgerlijk Wetboek**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Carina VAN CAUTER**

Voorgaande documenten:

Doc 52 1755/ (2008/2009):

- 001: Wetsvoorstel van de heer Terwingen.
- 002: Addendum.
- 003: Amendement.

Zie ook:

- 005: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 janvier 2010

PROPOSITION DE LOI

**abrogeant l'article 41
du Code civil**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
MME **Carina VAN CAUTER**

Documents précédents:

Doc 52 1755/ (2008/2009):

- 001: Proposition de loi de M. Terwingen.
- 002: Addendum.
- 003: Amendement.

Voir aussi:

- 005: Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Sonja Becq

A. — Vaste leden / Titulaires:

CD&V	Sonja Becq, Mia De Schampelaere, Raf Terwingen
MR	Olivier Hamal, Olivier Maingain, Marie-Christine Marghem
PS	Valérie Déom, André Perpète
Open Vld	Sabien Lahaye-Battheu, Carina Van Cauter
VB	Bart Laeremans, Bert Schoofs
sp.a	Renaat Landuyt, Ludwig Vandenhove
Ecolo-Groen!	Stefaan Van Hecke
cdH	Clotilde Nyssens
N-VA	Els De Rammelaere

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Gerald Kindermans, Lieve Van Daele, Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten
David Clarinval, Denis Ducarme, Carine Lecomte, Eric Libert
Thierry Giet, Karine Lalieux, Guy Milcamps
Mathias De Clercq, Herman De Croo, Roland Defreyne
Alexandra Colen, Peter Logghe, Bruno Stevenheydens
Maya Detiège, Magda Raemaekers, Bruno Tobback
Juliette Boulet, Fouad Lahssaini
Christian Brotcorne, Joseph George
Peter Luykx, Sarah Smeyers

cdH	:	centre démocrate Humaniste
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
FN	:	Front National
LDD	:	Lijst Dedecker
MR	:	Mouvement Réformateur
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
PS	:	Parti Socialiste
sp.a	:	socialistische partij anders
VB	:	Vlaams Belang

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 52 0000/000:	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 52 0000/000:	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 19 januari 2010.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE HEER RAF TERWINGEN, INDIENER VAN HET WETSVORSTEL

De heer Raf Terwingen (CD&V), indiener van het wetsvoorstel, legt uit dat artikel 41 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het eerste en het laatste blad van de registers van de burgerlijke stand gemerkt en alle bladen van die registers geparafeerd moeten worden door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of door de rechter die hem vervangt. De indiener wijst erop dat deze omslachtige handelingen weinig nut meer hebben en niet meer van deze tijd zijn. Te meer omdat na verloop van tijd de papieren akten toch zullen worden vervangen door digitaal opgestelde akten die in een centraal digitaal bestand bewaard worden. Met het oog op de administratieve vereenvoudiging en in afwachting van de afschaffing van de papieren akten, kunnen de in artikel 41 van het Burgerlijk Wetboek vervatte verplichtingen dan ook beter worden opgeheven.

II. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Over dit artikel worden geen bemerkingen gemaakt.

*

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

De heer Olivier Hamal (MR) kan akkoord gaan met deze administratieve vereenvoudiging. Hij vestigt de aandacht van de leden er evenwel op dat deze formaliteit destijds werd ingevoerd met het oog op het voor echt verklaren van de registers van de burgerlijke stand teneinde vervalsingen te vermijden. Het lid wenst dan ook te vernemen of met het wegvallen van de parafering er voldoende garanties zijn dat er zich hier geen problemen zullen stellen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (cdH) vraagt zich af of die functie van de voorzitter vandaag nog wel nuttig is. Zó niet, dan moet ze worden opgeheven. Uit het oogpunt van het gerechtelijk management zou het voorts

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de sa réunion du 19 janvier 2010.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE M. RAF TERWINGEN, AUTEUR DE LA PROPOSITION DE LOI

M. Raf Terwingen (CD&V), auteur de la proposition de loi, explique que l'article 41 du Code civil énonce que les registres de l'état civil seront cotés par première et dernière, et paraphés sur chaque feuille, par le président du tribunal de première instance ou par le juge qui le remplace. L'auteur souligne que ces opérations fastidieuses n'ont guère d'utilité et appartiennent au passé. D'autant qu'à terme, les actes papier seront de toute façon remplacés par des actes établis sur support numérique, actes qui seront conservés dans un fichier numérique central. En vue d'une simplification administrative et en attendant la suppression des actes papier, on peut donc lever les obligations contenues à l'article 41 du Code civil.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article est adopté à l'unanimité.

Art. 2

M. Olivier Hamal (MR) marque son accord sur cette simplification administrative mais attire l'attention des membres sur le fait que cette formalité a été prévue, en son temps, pour l'authentification des registres de l'état civil afin d'éviter toute falsification. C'est pourquoi il demande si l'abandon du paraphe s'accompagne de garanties suffisantes contre tout problème qui pourrait se poser à cet égard.

Mme Clotilde Nyssens (cdH) s'interroge sur l'utilité actuelle de cette mission du président. Si cette mission a perdu de son utilité, il convient de la supprimer. Au point de vue du management judiciaire, il serait en outre

aangewezen zijn te kunnen beschikken over een oplijsting van soortgelijke administratieve onnodige formaliteiten waarmee magistraten belast worden. Zij steunt het voorstel van de heer Terwingen.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) stemt in met het voorstel dat past in de modernisering en de digitalisering van de burgerlijke stand. Het wetsvoorstel draagt bij tot het terugdringen van de gerechtelijke achterstand.

Mevrouw Els De Rammelaere (N-VA) steunt het wetsvoorstel dat een stap in de richting van een administratieve vereenvoudiging betekent.

De heer Stefaan De Clerck, minister van Justitie, stipt evenwel aan dat de regeling van het gebruik van de registers van de burgerlijke stand de authenticiteit van de akten van de burgerlijke stand beschermt en controleert. Indien er geen tussenkomst meer gebeurt door de rechterlijke macht kan onduidelijkheid over de aard van de registers van de burgerlijke stand het gevolg zijn, daarenboven verliest de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn passieve rol als magistraat van administratieve orde. Er moet ook rekening worden gehouden met de huidige praktijk waarbij geparafeerde losse bladen worden gebruikt en waarbij blanco akten worden voorgesteld. Bovendien worden de akten genummerd. De minister deelt mee dat daarom vanuit de administratie gevraagd wordt om het eerste en laatste blad te laten paraferen opdat er een minimale controle zou zijn vanuit het openbaar ministerie. Aldus zou er als het ware een proces-verbaal van opening en van afsluiting zijn waardoor de verdwijning van pagina's vermeden wordt. De minister dringt hier evenwel niet op aan.

De heer Raf Terwingen (CD&V) stipt aan dat vanuit historische context de parafering omwille van de rechtzekerheid werd vereist. Hij wijst er evenwel op dat het parket de mogelijkheid behoudt om toezicht uit te oefenen op de registers. Er moet ook worden vastgesteld dat het ondertekenen, het paraferen, met een dermate automatische gebeurt dat de kwaliteit van de parafering naar gelang het aantal pagina's van het register vordert zienderogen achteruitgaat. De aanvankelijke bedoeling van de wetgever om rechtzekerheid te creëren is door de praktijk dan ook achterhaald. Het lid deelt mee dat zijn wetsvoorstel werd ingegeven door adviezen terzake van de VLAVABSS.

Betreffende de door de minister gedane suggestie rijst evenwel de vraag of het behoud van de ondertekening van de eerste en laatste bladzijde van deze registers nog zoveel nut heeft. Het lid is dan ook eerder geneigd om de verplichting volledig te laten wegvallen.

souhaitable que l'on dispose d'une liste des formalités administratives inutiles de cette nature que les magistrats doivent remplir. Elle soutient la proposition de M. Terwingen.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) se rallie à cette proposition, qui s'inscrit dans le cadre de la modernisation et de la numérisation de l'état civil. La proposition de loi contribue à la résorption de l'arriéré judiciaire.

Mme Els De Rammelaere (N-VA) soutient la proposition de loi, qui permet de faire un pas dans la direction de la simplification administrative.

M. Stefaan De Clerck, ministre de la Justice, souligne cependant que la réglementation de l'utilisation des registres de l'état civil protège et contrôle l'authenticité des actes de l'état civil. S'il n'y a plus d'intervention du pouvoir judiciaire, cela pourrait susciter un certain flou quant à la nature des registres de l'état civil et, en outre, l'officier de l'état civil perdra son rôle passif en tant que magistrat de l'ordre administratif. Il faut aussi tenir compte de la pratique actuelle, dans le cadre de laquelle des feuilles mobiles paraphées sont utilisées et des actes en blanc sont soumis. Les actes sont en outre numérotés. Le ministre fait savoir que c'est la raison pour laquelle l'administration demande de faire parapher la première et la dernière feuille pour qu'il y ait un contrôle minimal du ministère public. Il y aurait ainsi en quelque sorte un procès-verbal d'ouverture et de clôture, ce qui permettrait d'éviter que des pages disparaissent. Le ministre n'insiste cependant pas sur ce point.

M. Raf Terwingen (CD&V) souligne que dans une perspective historique, la paraphage a été requis pour assurer la sécurité juridique. Il fait cependant observer que le parquet conserve la possibilité d'exercer un contrôle sur les registres. Force est aussi de constater que la signature, le paraphage, est effectué de manière tellement automatique que la qualité du paraphage s'amenuise à vue d'œil à mesure qu'augmente le nombre de pages du registre. L'objectif initial du législateur, qui était de créer de la sécurité juridique, est dès lors dépassé par la pratique. Le membre fait savoir que sa proposition de loi s'inspire d'avis en la matière de la VLAVABSS.

En ce qui concerne la suggestion faite par le ministre, on peut cependant se demander si le maintien de la signature de la première et de la dernière page de ces registres revêt encore tant d'utilité. Le membre est dès lors plutôt enclin à supprimer complètement l'obligation.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) erkent de administratieve voordelen en de kostenbesparing van het wetsvoorstel. Het lid vraagt wat de stand van zaken is inzake de afschaffing van de papieren akten.

De heer Stefaan De Clerck, minister van Justitie, antwoordt dat het project van de vereenvoudiging van de burgerlijke stand lopende is. Hij zal nagaan wanneer dit gefinaliseerd kan worden.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) verzoekt de minister om hier meer informatie over te verstrekken tijdens de bespreking van het wetsvoorstel in de plenaire vergadering.

*

Het artikel wordt ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Art. 3 (nieuw)

De heer Raf Terwingen (CD&V) dient een amendement nr. 1 in tot invoeging van een nieuw artikel. (DOC 52 1755/003).

De indiener verduidelijkt dat met de opheffing van artikel 41 van het Burgerlijk Wetboek, artikel 63, § 2, 3° lid, van het Burgerlijk Wetboek eveneens dient te worden aangepast aangezien deze bepaling verwijst naar de in artikel 41 opgenomen verplichting.

*

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen.

Het geheel van het aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen

De rapporteur,

De voorzitter,

Carina VAN CAUTER

Sonja BECQ

Bepaling die een uitvoeringsmaatregel vereisen (Grondwet, artikel 108):
nihil

M. Renaat Landuyt (sp.a) reconnaît les avantages administratifs que présente la proposition de loi et les économies qu'elle permet de réaliser. Le membre demande quelle est la situation en ce qui concerne la suppression des actes en papier.

M. Stefaan De Clerck, ministre de la Justice, répond que le projet de simplification de l'état civil est en cours. Il va se renseigner sur la date à laquelle il pourra être finalisé.

M. Renaat Landuyt (sp.a) souhaite que le ministre fournisse des informations complémentaires à cet égard lors de l'examen de la proposition de loi en séance plénière.

*

L'article est adopté, sans modification, à l'unanimité.

Art. 3 (nouveau)

M. Raf Terwingen (CD&V) présente l'amendement n° 1, qui tend à insérer un nouvel article. (DOC 52 1755/003).

L'auteur précise que l'abrogation de l'article 41 du Code civil implique également l'adaptation de l'article 63, § 2, alinéa 3, du Code civil, étant donné que cette disposition renvoie à l'obligation prévue par l'article 41.

*

L'amendement n° 1 est adopté à l'unanimité.

L'ensemble de la proposition de loi ainsi amendée est adopté à l'unanimité

La rapporteuse,

La présidente,

Carina VAN CAUTER

Sonja BECQ

Dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution (Constitution, article 108):
néant